

τικά περίγυρα τῆς ὁμορφιάς. Μισοφροία, ζῶ-
νες καὶ ποδιές. Κρεμζιά, κόκκινα καὶ πρά-
σινα καὶ λαχουριά, βστερα γι' ἀπόξω ἀκόμη,
χμειλίσια μὲ τ' ἀστραφετερό μαντηλιὸν τοῦ
κεφαλιού. Ἄσπρο μὲ τὰ χρυσακία του νὰ
παίζουν, σὰ λιανοτρίξει ἡ μέση τῆς πριοναί-
ουρας γιὰ ἀνεβαίνοντας τὴς σκάλες τῆς ἐκκλη-
σίας.

Οἱ στράτες ὅμως πασαλισμένες τὰ φύλλα
τῆς χινοποριάς κι ὁ ἥλιος παιχνιδισμένος,
χρυσοσφῆς. Κι βστερα, ἀπότομα ἡ σκοτεινιά.
Ποτὲ δὲν ξαναφάνηκε μὰ τέτοια μουνταριά.
Κρεμασμένο ἀπ' ὀλοῦθε μαυρο. "Ἄμα θά-
λωνες τὸ χέρι ἔπιανες τὸ σύννεφο. Κατά-
μαυρο μέχρι πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς. Χαμη-
λωμένα τὰ πουλιά σὰν ἀποδιωγμένα, ἔσκιζαν
γρήγορα νὰ κρυφτοῦν. Προηγήματα τὸ πολὺ
κακό. Κι ἔτσι ἔξαλαργεμένη ἀπ' τὸ σπίτι, ποὺ
νὰ σταθεῖ πουλὶ κι αὐτὴ, σὲ τί κλωνάρι, σὲ
τὴν ἀπάγγειο. Οἱ πρώτες χοντρές στάλες μὲ
τὸ χαλάζι πάνω τῆς. Καὶ βόδιωσε μέχρι τὸ
καλὸν τῶν πριοναίων. "Ἐβαλε καὶ τὸ ζῶ μέ-
σα. Τοῦτο ὅμως ἦταν ἀπόκοσμο. Οἱ ἀστρα-
πὲς καὶ τὸ μπουμπουνητὸ μαζί σὲ μιά διαφ-
κειά κ' οὔτε εἶχε ξανακοστέϊ, οὔτε εἶχε ξα-
ναδεῖ. "Ἐτσι ποὺ νὰ τρομάξεις μὲ τὰ κρινοδά-
χτυλα στὸ μέτωπο.

— Γλύτωσέ με, Παναγία μου.

Καὶ σὲ λίγο τὰ νερά ἀπὸ ὀλοῦθε. Ποτάμια
νερά ὀλόκληρα στὸ γούπατο τοῦ κλυδισοῦ. Κι
ὄλο πὸ πολὺ. Κι ὄλο πὸ πολλά.

Κατεβάζουν ξύλα, κυλῶν λιθάρια. Μὲ κρό-
τους καὶ βοητὸ χῶθηξαν τὰ χαντάκια. Τώρα
ἀποκόπηκε μὲ ὀρητὸ ὄλο τὸ ποτάμι κι ἔχει ρι-
χεῖ πάλι στὸ καλὸν καὶ τὸ δέρονι ἀλύπητα.
Οἱ κορδῶνες ποὺ φέρνει τὸ χτυποῦν ὡς τὰ
συθῆμελα ποὺ τὰ τρώει τὸ νερό. Νὰ τὸ ξεφ-
ριζώσει. Νὰ τὸ ξεριζώσει.

Σὲ λίγο τὸ ζῶ, ἡ Ἁγιοῦλα καὶ τὸ βαλόδι
χορεοῦν σ' ἓνα χορὸ τυλιχτόν στὸ νερὸ τοῦ
θαλοῦ ποταμοῦ. Ποῦ καὶ ποῦ ἀναφαίνονται
καὶ πάλι κρύβονται πάνω ἀπ' αὐτὴν τὴ θάλασ-
σα ποὺ τὰ καφουρδίζει κυλόντας, ἀναφαίνον-
ται καὶ πάλι χάνονται οἱ ἄσπρες κεντημένες
κάλτσες, τὸ πολκάκι καὶ τὸ γαϊτάνι ἀπ' τ'
ἄσπρο τῆς φρουστάνι.

**Διονύση Γρηγοράτου: Πουκάμισα ἐκ-
στρατείας ('Ἐκδόσεις Καστανιώτη, Ἀ-
θήνα 1975)**

Ο ΦΛΟΥΤ — ΑΡΤΙΣΤΙΚ (ἀπόσπασμα)

Εἶμαι βυθισμένος σὲ κατάκλειστο δωμάτιο ἀ-
νοίξειον ἐνοικίω καὶ σ' ἐμφανίζω καὶ σὲ τυ-
πῶν στὴ νάνυλο σκάφη τῆς πάλα καὶ πάν-
τοτε τυλαίπωσης κυρα-Θοδώρας.

Σ' ἀφήνω, ὅσο ἀντέχω ἀκόμη, στὴ θαλ-
πωρή τοῦ ἀνεμφάνιστου φιλμ — ἀπόκρηφα
σηματισμένη στὴ μήτρα τοῦ ἀλόγονου ἀφ-
γυροῦ ἀπ' τὴν σπερματικὴ διέλευση μᾶς ἀχτί-
δας φῶς — κι βστερα δειλὰ δειλὰ σὲ βυθίζω
στὴν ἐμφάνιση, διάλυμα ἀπὸ τρία φάρμακα
— νάναι τοῦτα καλόγνωμες μοίρες νὰ σὲ μοι-

ράνουν, νάναι ὁμορφιά, καλοσύνη κι ἔρωτας
οἱ χάρεις τοῦς.

Μετῶν τὰ δευτερόλεπτα εὐαίσθησας τῆς
KODAK καὶ τὰ κάνω αἰῶνες κυοφορίας σου,
ζῶ τὴ δημιουργία στιγμὴ πρὸς στιγμὴ σηκώ-
νοντας σὸ μέτωπο ζάρες, πολλές ζάρες, ἀνε-
ξάλειπτες χαραγματιές ἀγωνίας.

Σὲ βυθίζω στὸ ὑπσουλφιτ καὶ σταθερο-
ποιο γρήγορα γρήγορα τὸ σχῆμα σου, τὸ
χρῶμα σου, τὸ βάθος σου, τὸ ὄρατο σου ποῦ
μαζί καταφέρω.

Κατόν σ' ἀφήνω στὸ νερό, ντροπαλὴ φι-
γούρα μου — νὰ λουστεῖς ἄφραδα στὴν ἀδιά-
βαστη ἐπιφάνεια τοῦ NEGATIF — καὶ τέ-
λος σὲ στεγνώνω μὲ μιά ἀνάσα ποὺ καίει γιὰ
ὄ, τι θὰ συντελεστέϊ.

Στὸ μηχανήμα σ' ἀπεικονίζω ἀληθινὸ
κεφάλι πάνω σὲ χαρτὶ διαστάσεων 40X50 ἐ-
κατοστὰ καὶ μὲ τὰ χέρια μου ποὺ καντάρουν
τὸ πρόσωπο ἀπαλύνω τὰ χαρακτηριστικά σου,
κεντρία καὶ δαχτυλίδια, ἀρραβῶνες μυστικοί,
πανόραχοι...

Στὸ φῶς τοῦ τυπωτῆ ἀνεμμένο πάλι ἐγώ, ὁ
ἴδιος καὶ στίς ὠδίνες τοῦ δεύτερου τοκετοῦ
γιὰ τὸ κοινὸ — ἀπὸ ἀρνητικὸ σὲ θετικὸ — τὸ
πρῶτο σου κλάμα.

Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ τέλος τῆς ἀρχῆς, ξανα-
βυθίζω στὴν ἐμφάνιση, στὸ φεξάρισμα καὶ
τὸ λουσιμα, ἀγνωστὴ ἀκόμη γιὰ τοὺς ἄλλους
παραχαιδρήνη ἀπὸ μένα. Τώρα θὰ βγεῖς σὲ
πολλὰ ἀντίτυπα, ἴσως σ' ἐκατοντάδες μὰτ ἢ
ἰλουστράσιον νὰ ἰκανοποιήσεις τὴν ἀπληστία
τῶν προθηκῶν.

**Νότη Ρουσσιάνου: Τὸ κορίτσι τρεχοῦμε-
νο νερό, Μυθιστόρημα (Μαυρίδης)**

**ΠΟΡΦΥΡΟ ΤΕΛΑΜΑ (κεφάλαιο 16, ἀπό-
σπασμα)**

Μεθυσμένη εἶναι ἀπόψε, μονάχη στὸ σπίτι
τῆς, ἡ Ἄνναμπέλλα. Οἱ δικοὶ τῆς λείπουν.
Κι' αὐτὴ ἔχει βάλει τὸ μαγνητόφωνο καὶ
χορεῖται. Χορεῖται μερυστά στὸν καθρέφτη τῆς,
μὲ τὸ οἶστρο στὸ χέρι. Χορεῖται κι' αὐτοθαυ-
μάζεται, συνεπαρμένη ἀπὸ κείνο τὸ βιβλίο,
γιὰ τὴ Διονυσική Λατρεία, ποὺ διάβαζε τ'
ἀπόγευμα. Μὲ γάλανα κήμβαλα, μὲ αὐλοῦς,
μὲ τύμπανα, λέει, μὲ μιά ὀργανιστικὴ μουσική,
ὅπου σμίγαν μαζί τῆς οἱ κορυγές τοῦς, ἀρχί-
ζαν οἱ Μαινάδες τὸν ξέφρενο χορὸ τοῦς, πά-
νω στὸ βουνό. Ἀρχίζαν λεκόπουλα καὶ ἄλλα
ἀγοῖμα καὶ τὰ δάξαν στὸν κόρφο τοῦς, νὰ βυ-
ζάζουν! Γίνονταν μανιακές καὶ ξεριζώναν
δένδρα κι' ἐπαράζαν ὀλόκληρα ταυριά, μὲ
τὰ νύχια τοῦς! "Ἐτσι μανιακῆ ἐνοιώθη κι' ἐ-
τοῦτη ἀπόψε. Ἐκανε κι' ἐχόρευε μ' αὐτὴ τὴ
νέγρικη μουσική, τὴ γιοματὴ γητεία καὶ κό-
λαση! "Ὁχι. Ἡ Ἄνναμπέλλα δὲν ἔβλεπε πόση
γνώση μορεῖ νὰ χορεῖται τὸ ἀνθρώπινο μυα-
λό. Δὲν ἔβλεπε πόση κατάνυξη κι' ἔκσταση
μορεῖ νὰ κερδίσει ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου.
"Ὅμοι, διδαγμένη ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄγνωστο
γιαπωνέζο τῆς πὸ συγκλονιστικῆς νύχτας τῆς

ζωής της, ξέρει, τώρα καλά, πώς ούτε το μυαλό, ούτε η ψυχή του ανθρώπου μπορούν να συλλάβουν τίποτα από το καταχθόνιο σάλπισμα του σκοτεινού κόσμου της καρδιάς μας! Μόνο το κορμί. Να! Μόνο αυτό, θογαυο τέλει κι' άξεπέραστο, μπορεί να συλλάβει τα κλειδιά της σκοτεινής Έπιταγής! Νά τα δώσιμα άπ'αθανή μουσική των αισθήσεων και πυρετό δημιουργίας και φλόγα έξαγνισμού!

Νίκου 'Αθανασιάδη: Θύελλα και γαλήνη (μυθιστόρημα, τ. 2, Δωρικός)

Για το δίτομο αυτό μυθιστόρημα θέλει ή 'Τόρφα να μιλήσει στο επόμενο τεύχος της.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Σπείρα, 4 ('Αθήνα, Δεκέμβρης '75)

Σ' αυτό τo τεύχος του σημαντικού περιοδικού που βγάδουν στην 'Αθήνα οι πατρινοί 'Αντρέας Μπελεζίνης και 'Αρης Μπερλής, σημειώνουμε τη συνέχεια της σπουδαίας μελέτης του 'Α. Μπελεζίνη 'Η Νεώτερη (και Σύγχρονη) Ποίηση στην Παιδεία, II (πρωτοδημοσιευμένη στην 'Τόρφα): τις ώρατες μεταφράσεις του 'Α. Μπερλή από τον 'Ρέντ Χιούβ' τις μεταφράσεις του Τ. 'Αναλι από τον 'Τζ Μπρονφά και τη μελέτη του 'Εντ. Στάνκνιτς 'Η Γλωσσολογία και ή Μελέτη της Ποιητικής Γλώσσας. Προσφορά πραγματική είναι τα ανέκδοτα ποιήματα του 'Εμπερζίκου άπ' την 'Οκτάνα» στο τεύχος, που πολύ εύστοχα κλείνει ο 'Αρης Μπερλής, μ' ένα σωστό σχόλιο για τo Γιάννη Ρίτσο.

Κώδικας, τ. 1 και 2 (Θεσ)νίκη 1975 και 1976)

'Ενα αξιόλογο νέο περιοδικό με πολλή γλωσσολογική μελέτη που βγάδουν στη Θεσσαλονίκη ο Χάρης Καμπουρίδης και ο Σάββας Α. Τσοχατζίδης. Περιοδικό έντονα επιστημονικό, δίνει όμως και κείμενα όπως οι 'Απόψεις για την ποιητική και την ποίηση του Τάκη Σινόπουλου (τ. 1) και 'Η κριτική της παντομίας της Νόρας 'Αναγνωστάκη (τ. 2). Σημειώνουμε στο τ. 2 τη Γραμματική Εικονοποιία στο ποίημα του Καβάφη 'Θυμίσου, σώμα...» των Ρ. Γιακομπσον — Π. Κολακλίδη στη μετάφραση του φίλου Γ. Κεχαγιόγλου, που θυμίζει κείμενα της Σπείρας.

Διαγώνιος, τ. 12 και 13 (Θεσ)νίκη, Σεπτέμβριος — Δεκέμβριος 1975 και 'Ιανουάριος — 'Απρίλιος 1976)

Στο τ. 12 σημειώνουμε τo 'Ημερολόγιο σε ψήχουλα του Εδγένιου 'Ιονέσκο' τo μελέτημα του Ντ. Χριστιανόπουλου Τα πρώτα λογοτεχνικά περιοδικά της Θεσσαλονίκης (1921 — 1924)· τo καλό δείγμα προσεκτικής άνάλυσης στο ποίημα του Γ. Σεφέρη 'Η τελευταία μέρα από τον Ξ. Α. Κοζόλη' σημειώνουμε και την

ποίηση των: Βασίλη Καραβίτη, Κώστα Ριτσώνη, Κλαίτης Σωτηριάδου και Χρίστου Λεττονού.

Στο τ. 13 σημειώνουμε τo πρωτότυπο (κι άς είναι έπιτηδευμένο κάπως) Παίζοντας του Γιάννη Μενεσιδή, κάλι τά Ποιήματα του Κώστα Ριτσώνη, Τo τραγούδι του 'Αλέξανδρου Γκούτα και τo σχόλιο Ταπεινός αντίλογος για τόν «Θίασο» του Η.Χ. Παπαδημητριάκουλου.

Λευκαδίτικη 'Εστία τ. 1 και 2 ('Ιανουάριος — Φεβρουάριος και Μάρτιος — 'Απρίλιος 1976)

'Ενα εχάριστο νέο λαογραφικό - λογοτεχνικό λευκαδίτικο περιοδικό, που μέσα στα ποικίλα άλλα δίνει ανέκδοτη λαογραφική ύλη (Λευκαδίτικα μοιρολόγια του Γεο. Γρηγόρη και τo Γλωσσάριον του Γ. Χ. Μαράγγου, στο 1o τεύχος — Μανυλισματα και Παρακλευσματα του Γεο. Γρηγόρη και Παραδόσεις θρησκευτικές του Παντ. Κοντομίχη στο 2o τεύχος), παρουσιάζει και ένδιαφέρουσα ποίηση, όπου βρήκαμε και τo φίλο Γιώργο Βέη· σημειώνουμε και τους Τάσο Παππά, 'Ολγα Βότση, Λεά Χατζοπούλου - Καραβία και τόν Θανάση Παπαθανασόπουλο.

Νέα ποίηση τ. 7 ('Αθήνα 'Οχτώβριος 1975 — Γενάρης 1976)

'Ο 'Αντώνης Φωστιέρης συνεχίζει να δίνει άδημοσιευτη νέα ποίηση και δυο νέα ποιήματα του Νίκου 'Εγγονόπουλου (Περί Κροκοδείλου Κλαδά και Βιτσέντζος Κορνάρος)

'Ελεύθερο πνεύμα (τ. 190, Γενάρης — Φλεβάρης — Μάρτιος 1976)

Τo περιοδικό «'Ερως — στοχασμού — τέχνης — κριτικής» που βγάξει ο Λάμπρος Μάλαμας στα Γιάννενα.

Φιλολογική Φωνή (Αΐγιον, Γενάρης 1976)

Παράρτημα «Λόγου — τέχνης — ιστορίας της έφημερίδος «Φωνή της 'Αχαΐας», του Γιάννη 'Ανδρικόπουλου.

'Ο Κόσμος της Τρίτης τ. 1, 2 και 3 (Μηνιαία μαθητική έκδοση Γ' τάξης Γυμνασίου Σιμόπουλου)

Πολυγραφημένο περιοδικό που βγάξει ο φίλος μας Διονύσης Καρατζάς, δίνοντας πολλή και αξιόλογη πρωτότυπη ύλη του χωριού — και μαζί άντλώντας νερό για την 'Τόρφα.

Δελτίον 'Ομίλου Ροταράκτ Πατρών τ. 1 και 2 (Πάτρα)

Δύο περιποιημένα φυλλάδια που παίρνουν τη μορφή περιοδικού.